

84
Ш37

Валерій Шевчук

МУЗА РОКСОЛАНСЬКА

РЕНЕСАНС
РАННЄ БАРОКО

ВИДАВНИЦТВО "ЛИБІДЬ"

Валерій Шевчук

МУЗА РОКСОЛАНСЬКА

Українська література
XVI-XVIII століть

У двох книгах

Книга перша

**РЕНЕСАНС
РАННЄ БАРОКО**

Київ “Либідь” 2004

ББК 83.34УКРІ
ШЗ7

Головна редакція літератури
з гуманітарних наук

Головний редактор
Світлана Головка

Редактор
Юрій Медюк

**Випущено на замовлення Державного комітету
телебачення і радіомовлення України
за Програмою випуску соціально значущих видань**

ЗМІСТ

Вступ 8

Розділ перший

Література попередніх епох.

Конспективний огляд

21

Українська література XI—XII століть 22

Письменство XIII—XV століть 32

Розділ другий

Література XV — першої половини

XVII століть. Конспективний огляд

43

Письменство кінця XV — середини XVI століть (до 1569 року) 44

Письменство останньої чверті XVI — першої половини XVII століть 50

Розділ третій

Від ренесансу до бароко. Загальні статті

65

Відродження і Реформація в українській культурі (XV—XVII ст.) 66

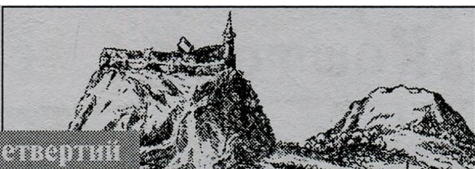
Мова і витворення культурних та духовних цінностей (XVI—XVIII ст.) 83

Героїчне у поетичному дієписі 95

Пісні крилатого зухвальця 102

Образ князів Острозьких у давній українській літературі 111

Розділ четвертий

Персоналії та пам'ятки XVI століття

123

Павло Русин із Кросна та його “Пісні” 124

“Битва під Оршею 1515 року” анонімного автора 130

Григорій Чуй, Русин із Самбора. “Еклога” 134

Станіслав Оріховський та його трактати 139

Себастьян Кленович — співець Роксоланії 148

Матвій Стрийковський — поет та історик	159
“Епіцедіон” невідомого автора від 1585 року	168
“Просфонима” 1591 року — перша українська декламація	175
Йосип Верещинський, його публіцистика та поезія	180
Поема Симона Пекаліда “Острозька війна”	190
Іван Вишенський та його твори	200

Розділ п'ятий

Персонали та пам'ятки XVII століття.

Перша половина

215

Дем'ян Наливайко — співець роду	216
Віталій та його епіграми	221
Симон Симонід. “Селянки”	224
Про першу поетичну книжку, видану в Києві, та про її автора	229
Мартин Пашковський і його українські зацікавлення	233
Мелетій Смотрицький як полеміст і поет	243
“Трагедія Руська” — твір київського віршоскладання початку XVII століття	255
“Дніпрові камени” Івана Домбровського	264
Якуб Ґаватович. “Трагедія” та інтермедії	267
Касіян Сакович. “Вірші на жалісний погреб... Петра Конашевича Сагайдачного”	274
Тома Євлевич. “Лабіринт”	281
Захарія Копистенський і його писання	294
Пісня козака Плахти	298
Два літописи, що вийшли з Густинського монастиря	301
Йоаникій Волкович та його експресивний стиль	306
Твір, який проголосив у Києві Гелікон та Парнас, і його автор Софроній Почаський	312
Криптонімний автор, що оплакав острозьких міщан	317
“Тератургима” Атанасія Кальнофойського	322
Триптих регіональних літописів із першої половини XVII століття	326
Брати Зиморовичі — співці Роксоланії та її пожитців	330
Кирило Транквіліон-Ставровецький та його композиції	346
Вірші на честь Петра Могили	354
Петро Могила та його літературні твори	361
Атанасій Филипович. “Діаріуш”	367

В и с н о в к и 373

Іменний та предметний покажчик 376

Шевчук Валерій

Ш 37 Муза Роксоланська: Українська література XVI—XVIII століть: У 2 кн.

Книга перша: Ренесанс. Раннє бароко. — К.: Либідь, 2004. — 400 с.; іл.

ISBN 966-06-0353-3.

ISBN 966-06-0354-1 (кн. 1).

Праця Валерія Шевчука “Муза Роксоланська” — це авторська історія давньої української літератури, створена письменником і перекладачем пам’яток старого письменства сучасною мовою. У книзі першій, що охоплює період XVI — першої половини XVII ст. і оглядає літературу України у складі Річі Посполитої, простежується процес проникнення на наші терени ренесансових літературних форм, а разом із тим творення ранніх барокових при поєднанні поетики Середньовіччя та Ренесансу. Враховано досвід вивчення літератури цього періоду, а також новітні відкриття імен і творів.

Для викладачів, студентів-філологів, учителів та широкого читацького загалу.

ББК 83.34УКРІ